

prof. dr hab. Grzegorz Oliwa
Uniwersytet Rzeszowski
Kolegium Nauk Humanistycznych
Instytut Muzyki
ul. Dąbrowskiego 83
35-040 Rzeszów
Dziedzina: sztuki
Dyscyplina: sztuki muzyczne
e-mail: goliwa@ur.edu.pl

Rzeszów, 23 stycznia 2023 r.

Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym
dr Małgorzaty Tęczyńskiej-Kęskiej
w dziedzinie sztuki, dyscyplinie sztuki muzyczne

Zleceniodawca recenzji

Zlecenie podjęte w związku z Postanowieniem nr 7/2022 Rady Do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie z dnia 24 października 2022 r., na podstawie art. 221 ust. 4 i 5 z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz.574 z późn. zm.), § 8 oraz § 10 ust. 2 Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadawania stopnia doktora habilitowanego w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, zatwierdzonym Uchwałą Senatu Nr 31/2019 z dnia 26 września 2019 r., z późn. zm., oraz w związku z pismem Rady Doskonałości Naukowej nr DRKN.Z8.400.25.2022 z dnia 26 września 2022 r.

Pismo zawiera informację o powołaniu mnie na recenzenta w powyższym postępowaniu.

Podstawowe dane o kandydatce

Pani Małgorzata Tęczyńska-Kęska urodziła się [REDAKTOWANE] w Krakowie. Edukację muzyczną rozpoczęła w klasie skrzypiec mgr Joanny Piotrowskiej w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia im. B. Rutkowskiego w Krakowie, którą kontynuowała w Państwowej Szkole Muzycznej II stopnia im. Wł. Żeleńskiego w Krakowie, w klasie skrzypiec mgr Joanny

Król. W latach 2004-2010 odbyła studia na Akademii Muzycznej w Krakowie, na Wydziale Twórczości, Interpretacji i Edukacji Muzycznej w dwóch specjalnościach: prowadzenie zespołów wokalnych i wokально-instrumentalnych oraz nauczanie przedmiotów teoretyczno-muzycznych, które ukończyła z wyróżnieniem.

Dokumentacja zawiera dyplom doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie artystycznej: dyrygentura, nadany uchwałą Rady Wydziału Twórczości, Interpretacji i Edukacji Muzycznej Akademii Muzycznej w Krakowie z dnia 29 czerwca 2017 roku. Stopień doktora sztuki został nadany Pani Małgorzacie Tęczyńskiej-Kęskiej na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej zatytułowanej „Związki tradycji z nowoczesnością w twórczości chóralnej Erica Whitacre na przykładzie wybranych utworów. Problematyka wykonawcza chóru wirtualnego”.

Kandydatka nie ubiegała się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Od 2010 roku Habilitantka związana jest z Uniwersytetem Pedagogicznym im. KEN w Krakowie, gdzie została powierzona Jej misja odbudowania orkiestry smyczkowej, założonej tam w 2005 roku. Jej zapał i talent organizacyjny doprowadziły w bardzo krótkim czasie do powstania Orkiestry Kameralnej, a nieco później do zorganizowania pełnego składu Orkiestry Symfonicznej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Warto zaznaczyć, że oba zespoły działają przy uczelni niemuzycznej i mogą stanowić wzór działalności artystycznej dla innych szkół wyższych w propagowaniu kultury muzycznej w Polsce i za granicą. To bez wątpienia ogromna zasługa dr Małgorzaty Tęczyńskiej-Kęskiej. Drugą placówką edukacyjną, z którą związana jest Habilitantka, jest Państwowa Szkoła Muzyczna II stopnia im. Wł. Żeleńskiego w Krakowie, gdzie prowadzi chóry *Pro Musica* oraz *Pro Musica Camerata*. W ostatnim czasie podjęła także pracę na Wydziale Mechaniki i Wibroakustyki Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie.

Poza działalnością artystyczną prowadzi intensywną działalność dydaktyczną, organizacyjną i naukową.

Ocena autoreferatu

Autoreferat Pani dr Małgorzaty Tęczyńskiej-Kęskiej podzielony został na kilka części:

- posiadane dyplomy oraz przebieg dotychczasowego zatrudnienia
- opis dzieła artystycznego
- działalność artystyczna

- działalność dydaktyczna i organizacyjna
- działalność naukowa

Autoreferat jest obszernym zbiorem informacji na temat artystycznego życiorysu Habilitantki. Związany jest on przede wszystkim z pełnieniem funkcji dyrygenta i kierownika artystycznego zespołów instrumentalnych: Orkiestry Kameralnej i Orkiestry Symfonicznej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz zespołów wokalnych: *Pro Musica* oraz *Pro Musica Camerata* Państwowej Szkoły Muzycznej II st. im. Wł. Żeleńskiego w Krakowie. Nieco mniej miejsca zajmuje opis działalności dydaktycznej i organizacyjnej oraz naukowej. Habilitantka w kilku miejscach autoreferatu podkreśla znaczenie napotkania na swej drodze rozwoju artystycznego wybitnych Profesorów, którzy przekazując Jej uniwersalne wzory postawy pedagoga, mistrza, mentora, dali się do stawiania ambitnych celów i poszukiwania własnych rozwiązań.

Z obszernego autoreferatu wyłania się obraz osoby bardzo wszechstronnie utalentowanej, podejmującej świadome decyzje dotyczące własnego rozwoju, spełniającej się artystycznie i dydaktycznie. Konsekwencja w działaniach, upór i dążenie do rozwoju w zakresie dyrygowania oraz badań dotyczących nagrań metodą *overdub*, będących efektem poszukiwań alternatywnych sposobów pracy dyrygenta z zespołem, świadczą jak najlepiej o Habilitantce.

Ocena dzieła artystycznego

Jako osiągnięcie artystyczne będące podstawą ubiegania się Kandydatki o nadanie stopnia doktora habilitowanego jest płyta CD pt. „Orkiestra Kameralna i Orkiestra Symfoniczna Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie”

Utwory znajdujące się na płycie:

J. S. Bach – Koncert d-moll na dwoje skrzypiec [BWV 1043]

G. P. Telemann – Koncert na trąbkę D-dur [TWV 51: D7]

A. Vivaldi – Koncert g-moll na dwie wiolonczele [RV 531]

A. Ponchielli – *Taniec godzin* z opery „Gioconda”

Ł. Pieprzyk – *Dancing Ends* na orkiestrę symfoniczną i fortepian

Wykonawcami utworów są:

Orkiestra Kameralna Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie,
Orkiestra Symfoniczna Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie,
Paweł Czarakczew – wiolonczela,
Aleksander Daszkiewicz – skrzypce,
Marek Drescher – trąbka,
Krzysztof Katana – skrzypce,
Gajusz Kęska – fortepian,
Aleksander Mocek – klawesyn,
Adam Woźniak – wiolonczela,
Małgorzata Tęczyńska-Kęska – dyrygent

Nagrania zostały zrealizowane w latach 2019 – 2020 w studio nagraniowym *Kotłownia* Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie oraz w Auli Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

Wskazane dzieło, Kandydatka określa jako artystyczne *credo*, będące wynikiem dziesięcioletniej pracy z zespołami orkiestrowymi. Dobór repertuaru determinowała chęć pokazania różnorodności, zarówno pod względem obsady, jak i stylu muzycznego w ujęciu historycznym, kulturowym, ale również indywidualnym. Celem artystycznym staje się więc heterogeniczność dzieła muzycznego, którą w procesie twórczym stara się uwypuklić dyrygentka. Dotyczy to zarówno elementów dzieła muzycznego, obsady a nawet sposobów realizacji nagrań.

W opisie i ocenie dzieła, nie wolno pominąć dodatkowej ale niezwykle istotnej umiejętności Kandydatki, pozwalającej odnaleźć się zarówno w barokowej formie *concerto grosso*, klarowności i lekkości styl rokoko, napięciach romantycznej frazy jak i współczesnych elementach sonorystycznych. Można odnieść wrażenie, że płyta ma charakter pewnego rodzaju podsumowania, na co zresztą zwraca uwagę sama Kandydatka, jak również jako „początek nowych wyzwań artystycznych i zarazem ważny wkład w rozwój kultury muzycznej”. Jej artystycznym mottem stają się słowa Fiodora Dostojewskiego – *Piękno zbawi świat*.

Słowa te stają się podwaliną pod artystycznie spójny obraz, jakim są prezentowane nagrania. Analiza poszczególnych utworów jest moim zdaniem zbyteczna, gdyż w samym zamyśle Habilitantki, to właśnie promowanie idei wspólnego muzykowania pośród osób niezajmujących się zawodowo wykonawstwem, a posiadającym wysokie kwalifikacje w grze na instrumencie stanowi *totum opus*. Wybrane utwory, wykonane niezwykle starannie pod względem metrycznym, artykulacyjnym, agogicznym, z zachowaniem właściwych płaszczyzn dynamicznych w utworach barokowych i stylu rokoko oraz plastyczności ich przenikania w kompozycjach A. Ponchielliego i Ł. Pieprzyka uwypuklają ekscytację, emocje i ekspresję wykonawczą Orkiestr kierowanych przez Małgorzatę Tęczyńską-Kęską. Pokonywanie trudności wykonawczych niemal zawsze kończy się pełnym sukcesem, sporadyczne niedoskonałości intonacyjne nie wpływają na pozytywny odbiór dzieła, z którego uderza szczerą radość wspólnego muzykowania. Szczególnie cenna jest troska Habilitantki o ciągłość pracy Orkiestry podczas pandemii Covid-19. Możliwość pracy i nagrania w małych grupach pozwoliła jednocześnie na podtrzymanie więzi pomiędzy członkami zespołu a jednocześnie wymusiła niemal solistyczne podejście do wykonywanych partii w utworze *Dancing Ends* na orkiestrę symfoniczną i fortepian. Nakład pracy, jaki musiała wykonać Habilitantka w procesie przygotowania, nagrania i masteringu utworu musi budzić podziw i uznanie.

Niezwykle cennym elementem prezentowanych nagrań jest udział w nich młodych, utalentowanych solistów. Dla każdego z nich, uczestnictwo w nagraniu byłoby niezwykle cennym doświadczeniem artystycznym. Z całą pewnością doświadczenie i wrażliwość Habilitantki (także jako absolwentki klasy skrzypiec), były tutaj nie do przecenienia. Każdy z solistów „odpłacił” się precyzją i starannością wykonania, żarliwością i ekspresją muzycznej wypowiedzi.

Zawartość dzieła i wszystkich jego utworów jest autorskim wyborem Kandydatki i decyduje o pełnej jego spójności i integralności pomimo stylistycznej różnorodności. Jest to wynikiem dogłębnej analizy materiału muzycznego i dbałości o pełnię wyrazu dzieła muzycznego zarówno na etapie przygotowania, nagrania i produkcji. Przedstawione dzieło zachęca do obserwowania bieżących, artystycznych poczynąń Pani dr Małgorzaty Tęczyńskiej-Kęskiej. Dzieło przyjmuję bez zastrzeżeń, oceniając je bardzo dobrze.

Działalność artystyczna

Dr Małgorzata Tęczyńska-Kęska, dokonując prezentacji osiągnięć artystycznych, zawarła ją w czterech obszarach swojej działalności. Ogniskują się one w sferze wykonawstwa (dyrygowanie) oraz koprodukcji muzycznej. Pierwszym, wyodrębnionym obszarem jest pełnienie funkcji dyrygenta i kierownika artystycznego Orkiestry Kameralnej i Orkiestry Symfonicznej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, którą Habilitantka określa jako swoją pasję. Zespoły te miała okazję prezentować podczas wielu festiwali i koncertów. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć: Międzynarodowy Festiwal Chórów i Orkiestr w Paryżu (2013 r.), Koncert Galowy „Grechuta Festival” (Centrum Kongresowe ICE, Kraków 2015 r.), Międzynarodowa, Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Krzemieniec – Wołyńskie Ateny. Przestrzeń historyczna, edukacyjna i artystyczna” (Zamek Kazimierzowski w Przemyślu, 2016 r.), Koncert Jubileuszowy „70-lecia Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie” (Teatr im. J. Słowackiego w Krakowie, 2016 r.), V Kongres Polskich Towarzystw Naukowych w Świecie (Galeria Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach, 2017 r.), Koncert w ramach projektu „Wielokulturowe pejzaże sztuki i edukacji” (Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie, 2018 r.), X Euro Chamber Music Festiwal (Gdańsk, 2021 r.), 29. Śląski Festiwal im. Ludwiga van Beethovena (Głogówek, 2021 r.). Dokonania Orkiestr, dr Małgorzata Tęczyńska-Kęska prezentowała także podczas cyklicznych wydarzeń artystycznych takich jak: „Koncerty Uniwersyteckie”, „Koncerty Noworoczne”, „Koncerty Karnawałowe”, „Debiut z Orkiestrą” oraz za granicą m.in. w: Schlosskapelle Imperial Chapel, Schönbrunn (Wiedeń 2015 r.), Katedrze w Gurk (Kärnten, 2018 r.), Audytorium Ennio Moricone, Università degli Studi di Roma Tor Vergata (Rzym, 2018 r.), Kościele pw. Św. Felicji (Florencja, 2019 r.), Katedrze Najświętszej Marii Panny w Rossano Veneto (Rossano Veneto, 2019 r.), Kościele Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny „Concorde” (Paryż, 2022 r.).

Drugim obszarem działalności artystycznej Habilitantki jest praca z chórami *Pro Musica* oraz *Pro Musica Camerata* Państwowej Szkoły Muzycznej II st. im. Wł. Żeleńskiego w Krakowie, z którymi występowała m. in. podczas: Koncertu Jubileuszowego 70-lecia Państwowej Szkoły Muzycznej II st. im. Wł. Żeleńskiego (Filharmonia Krakowska, 2016 r.), Koncertu Kolęd (Bazylika Mariacka w Krakowie, 2016 r.), „Koncertu Prezydenckiego” w ramach obchodów 200. lecia rocznicy urodzin Stanisława Moniuszki (Kielce, 2019 r.), cyklicznych wydarzeń artystycznych Szkoły takich jak: „Koncert Szkolny”, „Koncert Opłatkowy” a także na Konkursach Ogólnopolskich m. in.: XXV Myślenickim Festiwalu Pieśni

Chóralnej „Kolędy i Pastorałki” (Myślenice, 2016 r.), XIX Ogólnopolskim Konkursie Chórów „O złotą strunę” (Niepołomice, 2017 r.), V Rzeszowskim Festiwalu Kolęd i Pastorałek (Rzeszów, 2018 r.), XXVII Myślenickim Festiwalu Pieśni Chóralnej „Kolędy i Pastorałki” (Myślenice, 2018 r.), II Ogólnopolskim Festiwalu Chóralnym Cantat Vivat (Warszawa, 2018 r.) i na Międzynarodowym Konkursie Chóralnym VRATISLAVIA SACRA (Wrocław, 2016 r.). Dokumentacja zawiera liczne dyplomy potwierdzające wysoki poziom artystyczny prezentacji tych zespołów chóralnych.

Trzecim obszarem aktywności artystycznej Habilitantki jest współpraca z innymi zespołami. Była dyrygentem sesji nagraniowej „FMF Young Talent Award 2022” w Europejskim Centrum Muzyki im. K. Pendereckiego w Luśławicach (2022 r.), dyrygentem polsko-norweskiego zespołu wokalnego Stowarzyszenia Artystycznego „Śpiewanie bez granic” (2019 r.), drugim dyrygentem Chóru Mieszanego EDUCATUS (lata 2010–2015). Od 2015 roku jest gościnnym dyrygentem Małopolskiej Akademii Talentów w Łącku.

W zakresie koprodukcji muzycznej brała udział w sesjach nagraniowych m. in.: Capelli Cracoviensis *Mikołaj Zieleński et consortes* (płyta CD, 2021 r.), muzyki chóralnej do serialu Netflix *Wiedźmin* (Kraków, 2021 r.).

Była także członkiem Jury w „Educatus Vocal Talent Show” (Kraków, 2018 r.) oraz Przeglądzie Piosenki Polskiej w Zielonkach (2012 r.).

Działalność dydaktyczna i organizacyjna

Działalność dydaktyczna dr Małgorzaty Tęczyńskiej-Kęskiej związana jest z dwoma ośrodkami naukowymi: Uniwersytetem Pedagogicznym im. KEN w Krakowie, oraz Akademią Górniczo-Hutniczą im. S. Staszica w Krakowie, w których realizuje następujące przedmioty: emisja i higiena głosu, środki ekspresji i percepcji muzycznej dzieci, muzyka w edukacji dziecka, reżyseria dźwięku.

Jest pomysłodawcą i organizatorem niemal wszystkich koncertów Orkiestry Kameralnej i Orkiestry Symfonicznej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, wszystkich wyjazdów ogólnopolskich (Gdańsk, Kazimierz Dolny, Przemyśl, Głogówek, Brzeg), jak i zagranicznych (Paryż, Florencja, Rzym, Bolonia, Verona, Wenecja, Asyż, Brückl, Wiedeń, Gurk), inicjatorem cykli „Koncertów Uniwersyteckich” oraz „Koncertów Karnawałowych”, moderatorem strony internetowej oraz orkiestrowego funpage’a.

W ramach pracy na Uniwersytecie Pedagogicznym, pełniła funkcję opiekuna roku (2017–2019 r.), była członkiem komisji rekrutacyjnej w związku z badaniem predyspozycji muzycznych kandydatów na kierunek Pedagogika Przedszkolna i Szkolna UP w Krakowie (2018 r.). Wraz z Katedrą Projektów Edukacyjnych i Artystycznych UP w Krakowie, kierowaną przez prof. T. Żebrowską, była członkiem Komitetu organizacyjnego Międzynarodowej, Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej „Krzemieniec – Wołyńskie Ateny. Przestrzeń historyczna, edukacyjna i artystyczna” (19–20.11.2015 r.).

Działalność naukowa

Godnym podkreślenia jest fakt prowadzenia przez dr Małgorzatę Tęczyńską-Kęską działalności naukowej. Na poczet jej działalności naukowej składa się sześć opublikowanych artykułów w czasopiśmie naukowych, czynny udział w Międzynarodowej, Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej „Krzemieniec – Wołyńskie Ateny. Przestrzeń historyczna, edukacyjna i artystyczna”, sesji naukowej „Artysta Muzyk: między sztuką, edukacją i zarządzaniem” organizowanej przez Katedrę Badań Muzyczno-Edukacyjnych Akademii Muzycznej w Krakowie, oraz „Międzynarodowym Seminarium dla nauczycieli rytmiki i kształcenia słuchu w klasach 1–3 Szkół Muzycznych I stopnia” zorganizowanym przez Fundację Pro Musica Bona i Państwową Szkołę Muzyczną II stopnia im. Wł. Żeleńskiego w Krakowie.

Od 2015 roku współpracuje z dr. hab. Pawłem Małeckim, prof. AGH w Krakowie, prowadząc badania nad metodycznymi i technologicznymi aspektami wykonywania nagrań metodą wielośladową *overdub, multitrack*. Otrzymywany w ten sposób materiał wykorzystywany jest do badań nad percepcją dźwięku, zarówno w ujęciu psychoakustycznym, muzycznym, jak i technologicznym.

Konkluzja

Z przedstawionej dokumentacji oraz wskazanego dzieła artystycznego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego wnioskuję, że Pani dr Małgorzata Tęczyńska-Kęska jest osobą o dużej erudycji muzycznej, świadomości własnego rozwoju artystycznego i roli, jaką ma do spełnienia w środowisku pracy.

Godny uwagi i podkreślenia jest dorobek artystyczny, dydaktyczny i aktywność na polu rozwoju naukowego. Działalność ta z pewnością przyczyniła się do społecznego rozwoju muzyki nie tylko w wymiarze lokalnym. Potencjał jakim dysponuje Pani dr Małgorzata Tęczyńska-Kęska jest gwarancją jej dalszego rozwoju. Wykazana działalność w sferze artystycznej, dydaktycznej i naukowej oraz przedstawione dzieło, jako szczególne osiągnięcie artystyczne, płyta CD pt. „Orkiestra Kameralna i Orkiestra Symfoniczna Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie” wnoszą wkład w rozwój dyscypliny sztuk muzycznych.

Stwierdzam, że zostały spełnione wymagania obowiązującej ustawy.

Ostateczna konkluzja jest pozytywna.

Działając na podstawie art. 219 oraz 221 ust. 4 i 5 z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz.574 z późn. zm.), wnoszę o nadanie Pani dr Małgorzacie Tęczyńskiej-Kęskiej stopnia doktora habilitowanego sztuki w dyscyplinie sztuki muzyczne.

